

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 8 Δεκεμβρίου 2021
(OR. en)

**Διοργανικός φάκελος:
2021/0375 (COD)**

**14386/21
ADD 3**

**AG 111
INST 422
PE 114
FIN 931
DATAPROTECT 272
CODEC 1554
DISINFO 39
FREMP 280
IA 198**

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	25 Νοεμβρίου 2021
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
αριθ. προηγ. εγγρ.:	ST 14388/21 - COM(2021) 734 final - SEC(2021)577 final - SWD(2021)359 final
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	SWD(2021) 360 final
Θέμα:	Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το καθεστώς και τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και των ευρωπαϊκών πολιτικών ιδρυμάτων (αναδιατύπωση) – Συνοπτική παρουσίαση της έκθεσης εκτίμησης επιπτώσεων

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - SWD(2021) 360 final.

συνημμ.: SWD(2021) 360 final

Βρυξέλλες, 25.11.2021
SWD(2021) 360 final

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

που συνοδεύει το έγγραφο

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
σχετικά με το καθεστώς και τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων
και των ευρωπαϊκών πολιτικών ιδρυμάτων (αναδιατύπωση)

{COM(2021) 734 final} - {SEC(2021) 577 final} - {SWD(2021) 359 final}

Δελτίο συνοπτικής παρουσίασης
Εκτίμηση επιπτώσεων της αναθεώρησης του κανονισμού 1141/2014 σχετικά με το καθεστώς και τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και των ευρωπαϊκών πολιτικών ιδρυμάτων.
A. Ανάγκη ανάληψης δράσης
Ποιο είναι το πρόβλημα και γιατί αποτελεί πρόβλημα σε επίπεδο ΕΕ;
Τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα είναι διακρατικές κομματικές συμμαχίες σκοπός των οποίων είναι να «συμβάλλουν στην διαμόρφωση της ευρωπαϊκής πολιτικής συνείδησης και στην έκφραση της βούλησης των πολιτών της Ένωσης» (άρθρο 10 παράγραφος 4 της ΣΕΕ). Το καθεστώς και η χρηματοδότησή τους διέπονται από τον κανονισμό 1141/2014. Αν και ο κανονισμός έχει τροποποιηθεί δύο φορές πριν από τις ευρωπαϊκές εκλογές του 2019, υπάρχει περιθώριο βελτίωσης όσον αφορά: - τις διατάξεις περί χρηματοδότησης - τις αξίες της ΕΕ, τη δημοκρατία και τη διαφάνεια - την επιβολή και τη διοικητική επιβάρυνση.
Τι θα πρέπει να επιτευχθεί;
Οι κύριοι στόχοι της αναθεώρησης είναι οι εξής: 1. Να βελτιώσει το νομοθετικό πλαίσιο που παρέχει στα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα και στα ευρωπαϊκά πολιτικά ιδρύματα τη δυνατότητα να εκπληρώνουν την αποστολή τους όσον αφορά τη διαμόρφωση της ευρωπαϊκής πολιτικής συνείδησης, διασφαλίζοντας τις δημοκρατικές αρχές που ορίζονται στο άρθρο 10 της ΣΕΕ. 2. Να διασφαλίσει υψηλότερο επίπεδο συμμόρφωσης των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων ιδρυμάτων προς τις αξίες της ΕΕ που κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 της ΣΕΕ. 3. Να διασφαλίσεις καλύτερα τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και των ευρωπαϊκών πολιτικών ιδρυμάτων, να διασφαλίσει την κατάλληλη επιβολή του κανονισμού και να μειώσει το επίπεδο της διοικητικής επιβάρυνσης.
Ποια είναι η προστιθέμενη αξία της δράσης σε επίπεδο ΕΕ (επικουρικότητα);
Η νομική βάση της πρότασης είναι το άρθρο 224 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), το οποίο ορίζει ότι «το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας μέσω κανονισμών, σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, καθορίζουν το καθεστώς των πολιτικών κομμάτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, του άρθρου 10, παράγραφος 4 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδίως τους κανόνες για τη χρηματοδότησή τους». Δεδομένου ότι η Συνθήκη προβλέπει τη θέσπιση των κανόνων που διέπουν τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα μέσω κανονισμού, οποιαδήποτε αλλαγή στους ισχύοντες κανόνες πρέπει να θεσπιστεί σε επίπεδο ΕΕ κατ' εφαρμογή του άρθρου 224 της ΣΛΕΕ.
B. Λύσεις
Ποιες είναι οι διάφορες επιλογές για την επίτευξη των στόχων; Υπάρχει προτιμώμενη επιλογή ή όχι; Αν όχι, γιατί;
Το βασικό σενάριο (επιλογή 1) είναι να διατηρηθεί η υφιστάμενη κατάσταση και να μην αναθεωρηθεί ο

κανονισμός 1141/2014, όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2019/493. Ωστόσο, αυτή η επιλογή πολιτικής αφήνει ανεπίλυτα τα προβλήματα που προσδιορίζονται ανωτέρω και ενδέχεται να μην είναι κατάλληλη για μελλοντικές εξελίξεις.

Η επιλογή 2 επικεντρώνεται στην αναθεώρηση των διατάξεων περί χρηματοδότησης που περιλαμβάνονται στον κανονισμό. Η επιλογή αυτή ευθυγραμμίζεται αυστηρά με τη δέσμευση που ανέλαβε η πρόεδρος κ. von der Leyen στις πολιτικές κατευθυντήριες γραμμές της να υποβληθούν νομοθετικές προτάσεις στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για την ευρωπαϊκή δημοκρατία, ώστε να διασφαλιστεί μεγαλύτερη διαφάνεια όσον αφορά την επί πληρωμή πολιτική διαφήμιση και σαφέστεροι κανόνες όσον αφορά τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων¹. Η επιλογή αυτή θα βελτιώσει την οικονομική βιωσιμότητα των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και των ευρωπαϊκών πολιτικών ιδρυμάτων, θα δημιουργήσει πρόσθετες διασφαλίσεις κατά της ξένης παρέμβασης μέσω δωρεών και θα παράσχει στα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα και στα ευρωπαϊκά πολιτικά ιδρύματα τη δυνατότητα να αναπτύξουν ουσιαστικότερες σχέσεις με κόμματα-μέλη από χώρες εκτός ΕΕ τα οποία συμερίζονται τις ίδιες απόψεις.

Η επιλογή 3 υπερβαίνει την απλή αναθεώρηση των διατάξεων περί χρηματοδότησης ώστε να συμπεριλάβει και άλλα τμήματα του κειμένου του κανονισμού τα οποία, σύμφωνα με την ανάλυση της Επιτροπής και τις παρατηρήσεις που ελήφθησαν από τα ενδιαφερόμενα μέρη, θα ήταν δυνατό να ωφεληθούν από στοχευμένη βελτίωση. Εκτός από την αναθεώρηση των διατάξεων περί χρηματοδότησης, η επιλογή αυτή περιλαμβάνει τη μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης, την ενίσχυση της επιβολής και του καθεστώτος κυρώσεων, τη θέση σε λειτουργία του μηχανισμού επαλήθευσης των αξιών της ΕΕ και την προώθηση της ισότητας των φύλων.

Η εκτίμηση επιπτώσεων προτείνει την εφαρμογή της επιλογής 3, επειδή η επιλογή αυτή εξυπηρετεί καλύτερα τους γενικούς στόχους της αναθεώρησης.

Ποιες απόψεις διατύπωσαν τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη; Ποιος υποστηρίζει την κάθε επιλογή;

Τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα, τα ευρωπαϊκά πολιτικά ιδρύματα, η Αρχή για τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα και τα ευρωπαϊκά πολιτικά ιδρύματα και ο διατάκτης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου συμφώνησαν ότι ο κανονισμός 1141/2014 παρέχει ένα χρήσιμο νομικό πλαίσιο για τις δραστηριότητές τους και ότι το σύστημα που δημιουργήθηκε δεν χρειάζεται γενική αναμόρφωση. Ωστόσο, κατά τη διάρκεια των άτυπων διαβουλεύσεων, ενημέρωσαν την Επιτροπή για ορισμένες ελλείψεις και κενά.

Οι παρατηρήσεις αυτές επιβεβαιώθηκαν στο σχέδιο έκθεσης της Επιτροπής Συνταγματικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (AFCO).

Η Επιτροπή διοργάνωσε επίσης ανοικτή δημόσια διαβούλευση από τις 30 Μαρτίου 2021 έως τις 22 Ιουνίου 2021. Μεταξύ όσων απάντησαν συγκαταλέγονται πολίτες της ΕΕ, ΜΚΟ, κράτη μέλη, ένας ερευνητικός οργανισμός, μια ιδιωτική εταιρεία και άλλοι οργανισμοί. Αν και η πλειονότητα όσων απάντησαν έκρινε τον κανονισμό 1141/2014 είτε χρήσιμο είτε πολύ χρήσιμο, θεώρησαν ότι τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα στερούνται προβολής και δεν είναι κατάλληλα εξοπλισμένα για την εκπλήρωση της θεσμικής αποστολής τους.

Επιπλέον, η Επιτροπή βασίστηκε επίσης στις παρατηρήσεις που έλαβε από την ανοικτή δημόσια διαβούλευση σχετικά με το σχέδιο δράσης για την ευρωπαϊκή δημοκρατία (από τις 15 Ιουλίου 2020 έως τις 15 Σεπτεμβρίου 2020), από τις οποίες προέκυψε ευρεία υποστήριξη για εύρος της αναθεώρησης του

¹ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/political-guidelines-next-commission_el.pdf

κανονισμού 1141/2014, με ιδιαίτερη έμφαση στην αύξηση της διαφάνειας όσον αφορά τη χρηματοδότηση και στη σύνδεση μεταξύ εθνικού και ευρωπαϊκού επιπέδου. Η Επιτροπή συμμετείχε επίσης σε ευρεία διαδικασία προβολής με τους συννομοθέτες, ιδίως μέσω των εκπροσώπων των κρατών μελών στην Ομάδα «Γενικές Υποθέσεις» του Συμβουλίου και των μελών της AFCO και των συντονιστών των πολιτικών ομάδων στο Κοινοβούλιο. Σε αυτές τις άτυπες και επίσημες διαβουλεύσεις, τα ενδιαφερόμενα μέρη εξέφρασαν την υποστήριξή τους για την αναθεώρηση της νομοθεσίας μέσω στοχευμένων τροποποιήσεων ώστε να αντιμετωπιστούν όλα τα προβλήματα που είχαν εντοπιστεί.
Γ. Επιπτώσεις της προτιμώμενης επιλογής
Ποια είναι τα οφέλη της προτιμώμενης επιλογής (ειδιάλλως, των κυριότερων επιλογών);
Η επιλογή 3 είναι η προτιμώμενη επιλογή, επειδή αντιμετωπίζει όλα τα προβλήματα που εντοπίστηκαν με συνολικό τρόπο και εξασφαλίζει τη μεγιστοποίηση των θετικών επιπτώσεων σε όλες τις ομάδες ενδιαφερόμενων μερών. Τα μέτρα που προβλέπονται στο πλαίσιο αυτής της προτεινόμενης επιλογής πολιτικής θα εξυπηρετήσουν καλύτερα τους γενικούς στόχους της αναθεώρησης. Η επιλογή αυτή περιλαμβάνει συνδυασμό μέτρων που αποσκοπούν στην κάλυψη όσων κενών απομένουν στις διατάξεις χρηματοδότησης, στην προώθηση των αξιών της ΕΕ, της δημοκρατίας και της διαφάνειας, καθώς και στην ενίσχυση της επιβολής και στην ελάφρυνση της διοικητικής επιβάρυνσης, βοηθώντας έτσι τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα και τα ευρωπαϊκά πολιτικά ιδρύματα να εκπληρώσουν τη θεσμική αποστολή τους.
Ποιο είναι το κόστος της προτιμώμενης επιλογής (ειδιάλλως, των κυριότερων επιλογών);
Η ενσωμάτωση ορισμένων μέτρων που αποσκοπούν στην ενοποίηση του συστήματος χρηματοοικονομικής αναφοράς για τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα και τα ευρωπαϊκά πολιτικά ιδρύματα θα ήταν ενδεχομένως περισσότερο πολύπλοκη. Ωστόσο, αυτή η αρχική διοικητική επιβάρυνση θα αντισταθμιζόταν από την κατάργηση του διπλού λογιστικού συστήματος που προβλέπεται επί του παρόντος στον κανονισμό.
Ποιες είναι οι επιπτώσεις στις ΜΜΕ και στην ανταγωνιστικότητα;
Δεν υπάρχουν σημαντικές επιπτώσεις. Λόγω της ειδικής φύσης του κανονισμού, δηλαδή των άμεσων επιπτώσεων που έχει σε 20 οργανισμούς (10 ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα και τα 10 ευρωπαϊκά πολιτικά ιδρύματα που συνδέονται με αυτά), στην Αρχή για τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα και τα ευρωπαϊκά πολιτικά ιδρύματα και στον διατάκτη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, οι επιλογές πολιτικής θα έχουν αμελητέες περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις.
Θα υπάρξουν σημαντικές επιπτώσεις στους εθνικούς προϋπολογισμούς και στις εθνικές διοικήσεις;
Ομοίως. Βλ. ανωτέρω.
Θα υπάρξουν άλλες σημαντικές επιπτώσεις;
Η εκτίμηση επιπτώσεων επικεντρώνεται στις επιπτώσεις που θα έχουν οι επιλογές στον τομέα των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της δημοκρατίας, δηλαδή στην ενίσχυση του ρόλου των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και των ευρωπαϊκών πολιτικών ιδρυμάτων, που θα συμβάλει στη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού δημοκρατικού χώρου. Ταυτόχρονα, τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα και τα ευρωπαϊκά πολιτικά ιδρύματα θα υπόκεινται σε υγιέστερη δημοσιονομική διαχείριση και αυξημένη διαφάνεια,

γεγονός που θα ωφελήσει εν τέλει τους ψηφοφόρους της ΕΕ και θα τους επιτρέψει να κάνουν πιο συνειδητές επιλογές πριν από τις ευρωπαϊκές εκλογές.

Αναλογικότητα;

Η πρόταση είναι αναλογική, επειδή δεν συνεπάγεται πλήρη αναμόρφωση του συστήματος, αλλά στοχεύει μόνο στα εναπομένοντα κενά, μετά τις δύο προηγούμενες αναθεωρήσεις του εν λόγω κανονισμού, όπως προσδιορίστηκαν από τα κύρια ενδιαφερόμενα μέρη.

Δ. Παρακολούθηση

Πότε θα επανεξεταστεί η πολιτική;

Το άρθρο 38 του κανονισμού περιλαμβάνει ρήτρα αναθεώρησης που ορίζει ότι κάθε 5 έτη το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρέπει να δημοσιεύει έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού, μετά από διαβούλευση με την Αρχή για τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα και τα ευρωπαϊκά πολιτικά ιδρύματα. Η έκθεση αυτή πρέπει να αναφέρει, όπου συντρέχει περίπτωση, οποιεσδήποτε ενδεχόμενες τροποποιήσεις πρέπει να επέλθουν στο καθεστώς και στα συστήματα χρηματοδότησης.

Το αργότερο 6 μήνες από τη δημοσίευση της έκθεσης του Κοινοβουλίου, η Επιτροπή πρέπει να υποβάλλει δική της έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού. Η έκθεση αυτή θα μπορούσε να συνοδεύεται, εφόσον ενδείκνυται, από νομοθετική πρόταση για περαιτέρω τροποποίηση του κανονισμού.